

מד.

1542

דו"ר ב. אידלסון / ב'

מישיבת ועדת העבודה

התקיימה ביום ד', י' באדר ב', תשי"ז - 13.3.57 בשעה 8.30

ב ר כ ה י ם

חברי הוועדה: היו"ר ב. אידלסון

- ס. ארם
- י. אלטובי
- ה. ברגר
- ב.צ. הראל
- א. וילנסקה
- ח. פיגורי-כהן
- א. דימלט
- י. דיפתין
- א. שוסטק

מוזמנים:

פרופ' הלפרין } מטעם הסתדרות האגרונומים
אגרונום קם

מר ש. בלאס - ראש המחלקה לעובד האקדמאי
בהסתדרות הכללית.

סדר-היום:

חוק המהנדסים והאדריכלים -
הופעת משלחת מטעם הסתדרות האגרונומים.

היו"ר ב. אידלסון:

אני פותחת את הישיבה.

הזמנו להיום משלחת של הסתדרות האגרונומים
בקשר עם הדיון שלנו בחוק המהנדסים והאדריכלים. בעת הדיון נתעוררה
שאלה האם גם בעלי תואר "אגרונום" צריכים להיכלל בחוק שאנו מטפלים בו.

פרופ' הלפרין:

רצוני להודות לוועדה על ההזמנה בשם
הסתדרות האגרונומים. רצוני לציין שחוק
זה חשוב עד מאוד להרמת הקצוץ ההנדסה וכל יתר המקצועות שייכללו בו.
חוק זה עשוי להגביר את המאמצים של המהנדס, האדריכל והאגרונום
כדי לעלות בטולם המקצוע, הוא יביא תועלת למקצוע ולציבור בעלי המקצוע.

מינני רוצה להסתיר את הדבר, כי לא השתוממתי כאשר שמעתי שבחוק זה לא נכללו מקצועות אחרים. מינני יודע על איזו תחיקה אחרת בעולם בה כלולים מקצועות אחרים, כמו - אגרונום וחיימאי - בחוקים דומים. אולם תוך כדי דיון על החוק, נתעוררה הבעיה בהסתדרות האגרונומים, שרצוי וחשוב מאד שגם יתר המקצועות יכללו בחוק זה. אין לי יפוי-כח לדבר בשם החיימאים, אולם בהסתדרות המהנדסים נמצאים בכפיפה אחת מהנדסים, אדריכלים, אגרונומים וחיימאים. אני מדבר על האגרונומים בלבד.

השיקול שיקול לעמוד בפני המחוקק הוא כפול: השיקול הכולל לגבי משקלו של הענף בכלכלת המדינה, ומאידך - המשקל האישי של האדם שעלול להיות רשום או רשוי ומה נדרש ממנו. נדמה לי שהוועדה צריכה לשקול האם הכוונה היא למהנדס בנין בלבד, כי השאלה לגבי מהנדס מכוונת מיננה כל-כך חריפה, והיא עוד פחות חריפה מבחינה זו לגבי האדריכל. לו היה החוק סגור למהנדס בנין בלבד החותם על תכנין בנין - היתה זו שאלה אחרת; אולם החוק איננו מצומצם והוא סקיף הרבה יותר. עצם העבודה שהחוק כולל כל מהנדס, ולאו דווקא מהנדס בנין, ומסגרתו נכללים גם האדריכלים - עובדה זה מאפשרת לנו להציע להרחיב את החוק גם לגבי המקצוע של אגרונומיה.

משקלו של המשק החקלאי בארצנו איננו נופל ממשקלו של משק הבניה או המשק התעשייתי. החקלאות שלנו היא על דמה גבוהה ביותר הדורשת מקצועיות ומוסחיות כדי לדון ולטפל בכל השאלות של הרבטביליות של הענפים השונים בחקלאות וכן כדי להציע הצעות ביחס למבנה המשק והתאמת הענפים בו. הדבר חשוב בעיקר במדינתנו הזקוקה למשק-מעורב. החקלאות בכל העולם נמצאת במצב של מעבר, בהיאבקות גדולה בהשוואה עם ענפים אחרים. ההתפתחות הטכנולוגית חודרת לחקלאות. יש שיפור רב ששימוש בהישגי הטכניקה. יש מחשבות להחדרת המצעים רדיולקטיביים לשימוש בחקלאות. המיכון השתכלל והורחב ויש תביעות חדשות לבנינים ולתיאום בין הענפים. קיימות בעיות של הדברת טחלות. צמחים ובעלי חיים. קיימת בעיה של מבנים שלא טיפלו בה במידה מספקת. רק בזמן האחרון תכננו הקמת סקציה של הנדסה חקלאית ליד הטכניון. המשק משקיע סכומים עצומים בחקלאות.

כל הדברים הללו דורשים מרץ, סחמנה, מקצועיות והכשרה חינוכית-מקצועית כדי לקדם את פני החקלאות ולהכניסה למסגרת של ענף כלכלי בריא.

משרד החקלאות, המחלקה להתיישבות של הסוכנות ומוסדות החינוך שואפים להעלות את רמת המקצוע. דרושים להם מדריכים, חוקרים, מתכננים ומורים. צעיר המחלים ללמוד חקלאות אין לנגד עיניו הסיכוי של סידור נוח ושל הכנסות גבוהות, כמו שאדבר אפשרי במקצועות אחרים, הנותנים לאדם אפשרות להיות עצמאי במקצועו. אגרונום הוא מפעט תמיד שכיר. האדם הגולך ללמוד חקלאות הולך לקראת זאת מתוך מאוויים חלוציים-לאומיים כלליים, והוא זכאי שיפוא להכשרת הצעד הזה.

במרץ הונהגו דרישות גבוהות לגבי אגרונומים יותר משר בארצות אחרות. כידוע לכם, תקופת הלימוד היא בת חמש שנים באוניברסיטה, בו בזמן שבארצות אחרות הדרישות הן יותר צנועות. המדינה היחידה המקילה ביחס לדרישות הללו הוא צרפת.

יש חשיבות רבה לכך שעל תכנית משק יחתום אדם מוסמך לכך; המשק המזמין תכנית צריך לדעת שלא כל אחד רשמי לחתום על תכניתו. עכשיו רבים המקרים של אימפרוביזציה בשטח זה. חוק זה היה מונע בעד אימפרוביזציות בתכנון ההתיישבות החקלאית הן לגבי המשק הפרטי והן לגבי משק ישובי. הדבר עשוי לתת לאגרונומים דחיפה לשכלל עצמם. החקלאות העברית זקוקה לכך שהאגרונומים יהיה כפיקוח.

אנו סבורים שהחוק צריך להחמיר גם ביחס
למהנדס. נראה לנו שתקופה של שלוש שנות נסיון איננה מספיקה לאדם
כדי שיהיה רשוי. אנו חושבים שתקופה זו להיות לא פחות מאשר חמש
שנים.

הסתדרות האגרונומים מתנגדת להענקת דיפלומה
לאנשים שאינם מדופלמים, יהיו אפילו בעלי נסיון רב במקצוע.
הנסיון שלנו הוכיח שתקופה של שלוש שנות נסיון איננה מספיקה לאדם
כדי שיהיה רשאי לחתום על תכנית מסק. חתימה על תכנית מסק
איננה פחות חשובה מאשר חתימה על תכנית בנין בתוך המסק, או כל בנין
אחר.

אנו מבקשים על כן שהחוק יחול גם על האגרונומים.
אנו מציעים שהם יוכלו באותו חוק ולא בחוק מקביל, כי זה מסווה את
המקצועות. צמידות כזו עשויה לעשות את החוק יותר יעיל וחשוב.

אגרונום קם הוא מנהל המרכז המשותף להדרכה
של משרד החקלאות והסוכנות. הוא עושה מאמצים גדולים כדי להקים
מבגנון של סדריכים. הוא יטמיע את הניסוקים סנקודת-טבט זו.

אגרונום קם: קשה להוסיף דברים לאחר התיאור המקיף של
פרופ' הלפרין. אנסה לשים את הדגש על מספר נקודות.

החוק המוצע הוא לדעתי מכשיר יעיל להעלאת רמת
המקצוע. המדינה שלנו מעונינת ברמה עד כמה שאפשר יותר גבוהה של
מקצוע מפני שאחדת לא נביע למה שאנו צריכים להביע. אם זה נכון
שזוהי מטרת החוק, הרי אין להפלות לרעה את החקלאות, שהיא אחד
הענפים הבסיסיים ביותר במדינה.

האמצעים המושקעים כיום בחקלאות הם עצומים,
והללו צריכים להשתלם. אנו בונים בארץ חקלאות שהיא אולי המתקדמת ביותר
בעולם. המסק האינטנסיבי הקטן צריך לתת את רמת-החיים הגבוהה, וכל
זה בתנאים של שלחין, של השקעה. זוהי אחת הבעיות הקשות ביותר. אם
רוצים אנו להשיג מטרה זו, היינו - להקים מסקים קטנים אינטנסיביים
ביותר שיוכלו לשמור על רמת-חיים הוגנת ולשלם את ההשקעות - אזי
המקצוע חייב להיות על הרמה הגבוהה ביותר.

אני רואה בחוק זה אמצעי חשוב להשגת המטרה.
החוק יכול להבטיח, שהצעירים המתכווננים ללמוד ידעו שהם לא יוכלו
בשום אופן להסתפק בלימוד שטחי בלבד עליהם לחדור לעומק; ושנית -
ההגבלות של החוק מחייבות התעסקות ופעילות רבה מאד, ושני הדברים
הללו יחדיו עשויים להרים את הרמה.

עלי להדגיש גם נקודה נוספת - את התכנון.
החקלאות שלנו עובדת בתנאים קשים מאד. באנו לארץ שתנאיה לא היו
ידועים לנו, או כמעט שלא היו ידועים. קשה מאד היה לנו ללמוד
מאמצות בהם שוררים תנאים דומים. מחקר בהתאם לרשימות שלנו לא נעשה
בשום מקום בעולם, ואנו חייבים לערוך אותו כאן. היות והתנאים הם
קשים ותנאי הטבע עדיין בלתי-ידועים במידה מספקת - בחוץ כשרון מיוחד
כדי להגיע לפתרונות. לכן הרמה המקצועית, ובעיקר - משיכת כוחות
כשרוניים למקצוע - הם בבחינת תנאי יסודי. אם לא נשכיל למשוך את
המוכשרים ביותר למקצוע - לא נגיע למטרה. אני מדגיש נקודה זו,
היות והעבודה שלנו היא בטבע, שם פועלים גורמים בלתי-ידועים. דרוש
איפוא כשרון רב, לאחר הידיעה הטובה, כדי להגין ולתפוס את הדברים.
דרוש כשרון ורגש טוב כדי להקים מפעל ראוי לשמו.

לכן כדי שנצליח במפעלנו בארץ, עלינו למשוך
לחקלאות את הכוחות הכשרוניים ביותר. חוק זה יכול להיות את אחד
המכשירים כדי להבטיח את הדבר.

ג. שוטק:

במסר כאן שלא ידוע על חוקים אחרים בארצות
שונות בהם האגרונומים כלולים בחוק המהנדסים
והחדריכלים. אי לכך רצוני לשאול את חברי המסלחת - מה הם מציעים
לוועדה? לוועדה הועבר לדיון חוק המהנדסים והחדריכלים; המסלחה לא
הציעה כאן את הכללתם של האגרונומים, אנו יכולים להכניס תיקונים
בחוק, אבל אינני סבור שהוועדה יכולה להכניס כאן גופים או גורמים אחרים.
האם מציעים אתם שנפנה למסלחה שתחוקק בנדון חוק חדש?

אתם לא אמרתם דבר בנוגע לגוף החוק על
סעיפיו השונים. אילו למשל אפשר היה להכליל את האגרונומים בחוק -
האם אפשר להבין שכל אותם המעיינים מתאימים בדרך-כלל גם לאגרונומים?

בסעיף 9 יש פירוט לגביית אותם המכונים
שאין להם השכלה פורמלית, אבל יש להם בסיון רב במקצוע. אני סבור
שבחקלאות העבין הרבה יותר מסובך ומקיף ממסר בשטח ההנדסה והחדריכלות.
לגבי העתיד - אינני מתנגד להחמרות, אבל מה הן הצעותיכם לגבי העבר
ביחס לאותם חוגים שעסקו בחקלאות?

טר. בר-ניב:

האמת היא שהגוף היחיד עמו לא נאנו במגע
תוך ידי הכנת החוק - זו הסתדרות האגרונומים.
המגע העיקרי שלנו היה עם הסתדרות האינג'ינרים והארכיטקטים ואגודת
המהנדסים, שלמעשה עוררו את הבעיה של החוק.

בהצעת הסתדרות האינג'ינרים והארכיטקטים
דובר על אינג'ינרים וארכיטקטים בעלי תוארים אלה מבית-ספר טכני
גבוה. בתחילה דובר על מהנדס אזרחי ותו לאו. תוך המשך המשא והמתן
נוספו לכאן מהנדסי חשמל ומהנדסי מכונות.

בתעוררה גם בעיה של האגרונומים והחימאיים.
הועמדנו בפני העובדה שאלה הם מקצועות בהם מכהנים שנים: גם מהנדס
וגם גוסר אוניברסיטה, שאין לו כלל תואר מהנדס. השאלה הייתה: האם רצוי
לפצל את מקצוע האגרונומיה מבחינת הרישום והפיקוח המסלחתי על שני
הסוגים הללו, היינו - אינג'ינרים ואלה שאינם אינג'ינרים, היכולים
להיות גם בעלי תואר יותר גבוהה.

כאשר הוגשה הצעת החוק למסלחה הכוונה היתה
למהנדסים באותם מקצועות עליהם דובר. היות והתעוררה הבעיה של
מהנדסי מכרות ומהנדסי מים - הרי הנוסח המונח לפניכם במידת-מה
מתחשב בהבעיה, והוא אומר - מהנדס בחד טענפי ההנדסה. אם יוחלט
שהאגרונומיה היא אחד טענפי ההנדסה - אזי האגרונומים כלולים בחוק.
כאשר מגיעים לקוואליפיקציות, הרי סעיף 9 מוציא את בוגרי האוניברסיטה.

כאשר יבצעו את החוק - המועצה תצטרך להחליט
אם האגרונומיה הוא אחד טענפי ההנדסה. תעמוד השאלה אם כדאי לפצל
את מקצועות האגרונומיה והחימאיה לשנים, או לעשות מסגרת מיוחדת בשביל
המקצועות הללו.

י. ריפתין:

האם אינכם סבורים שצירוף מקצועות נוספים
יכול במידה מסוימת לסכל את ביצוע החוק?
האם הרכב המועצה מאפשר להוסיף אנשים נוספים, האם הדבר לא יסרב
לפועלה? האם הווקלאות מעונינת להיות ענף, או תולי צריך לטאון
לחוק במידה, מבחינת החקלאות?

חבר-הכנסת שוטק הציג שאלה מהותית. אני
חולק עליו בפרט אחד, כי הוא אומר שזו שאלה של עבר ולא של עתיד.
אני סבור שעליכם להשיב על השאלה. יש הרבה אנשים בדרך שהגיעו מתוך
עבודה חלוצית לדרגה גבוהה של ידיעה מקצועית. אנשים אלו לא לפדו
באוניברסיטה אבל הם טומחים רציניים. האם לא צריך לאפשר להם להגיע

ד.ר.

לכלל רישום או רישוי על-ידי פרופזיטורה מתאימה, כמו בחינות וכדומה, וזאת כדי לחזק את המקצוע? השאלה הזו במרחק עומדת בכל הורישותה, ואין להתעלם ממנה במציאות שלנו.

האם אין הצעת חוק כללית בעניין שמירה על

תארים מקדמתיים?

פרופ' הלפרין:

איננו מומחים ליעץ בעניינים פרופזיטורליים. נראה לנו שעל כך אפשר להתגבר. הוועדה יכולה, לפי עניות דעתי, לוטר שתוך כדי טיפול בחוק ובחינתו עם גוף נוסף - הוועדה שכדאי להכליל בחוק מקצוע נוסף. הדבר יכול לקחת אפנים זמן, אבל מוטב לדעתי להקדיש לשאלה עוד כמה חודשים ובלבד שיצא חוק מתוקן.

אפשר לפתור את השאלה גם על-ידי מתן הגדרה

נוספת בזו הלשון: אגרונום - המוסחה באחד מענפי החקלאות, או בעל השכלה גבוהה באחד מענפי החקלאות.

צרפת מעניקה תואר של "מהנדס חקלאי".

לעומת זאת, באמריקה, בהנגליה וגם בישראל, היות והמוסדות הללו הם במסגרת של פקולטה במסגרת של האוניברסיטה, הרי נותנים לבוגרים את התואר של הפקולטה. התואר הוא (Agriculture) M. Sc. מסיפיים לתואר את המלה "חקלאות".

אין לנו הערות רבות לגבי סעיפי החוק.

אנו גם מסכימים לנוסח של סעיף 9. בדגש זה המדובר הוא ב-12 אי.ס. בדרך-כלל אין הדבר רצוי להעניק תואר לאנשים שאינם מדופלמים, ויש ערך להשכלה סיסטמטית. להיות אדם חותם על תכנית - צריך שיהיה מוסמך ומוכר על-ידי גוף זה.

אינני מציע להרחיב את מסגרת המועצה.

במסגרת הנוכחית אפשר להכניס שינויים. יכולים לסנות שלוש ועדות משנה בתוך המועצה.

אנו הצענו להחמיר רק בנקודה אחת. אנו מבקשים

שתקופת הנסיון תהיה של חמש שנים ולא של שלוש.

אני רואה חשיבות בהצטרף, שיהיה חוק אחד

לכל שלושת המקצועות שהם טאוגלים בציגוד אחד. תועלת החוק תהיה יותר רבה אם תהיה צמידות כזו.

מר ש. בלאס:

לשם אינפורמציה רצוני לומר, שיש סכנה

להיכנס ליותר מדי ספציאליזציה. המקצועות

העיקריים בהנדסה הם - מהנדס בניין, מהנדס חשמל, מהנדס מים, מהנדס מכונות, מהנדס כבישים ותחבורה ועוד. בדרך-כלל יש לפחות שלושה מקצועות: אדריכל בניין, אדריכל גנים ואדריכל אחר. יש גם אדריכלות פנימית. גם אצל האגרונומים יש הרבה מקצועות.

יש כאן שלושה דברים: הגנת התואר, הגנה

על האזרח בפני אימפרוביזציות והגנה פרופסיונלית, גם מבחינה כספית. היועצים המשפטיים יצטרכו לתת דעתם על הבעיה - כיצד יכללו כל הדברים והפרטים הללו בחוק. יתכן שפפטר יהיה להסדיר זאת בתקנות.

מר בר-ניב:

הודענו בישיבה הקודמת, שהממשלה דנה בצורך

לחוקק חוק להגנת תארים מקדמתיים. היה

טוב שהוועדה תפנה את השומת-לב הממשלה לכך באמצעות סכתה למזכיר הממשלה, שתוך כדי דיון בחוק במעוררה השאלה הזו.

היו"ר ב. אידלסון:

אני מודה לחברי המטלחת.

הוועדה תחזור לדון בשאלה שהוצגה כאן.